

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta/diplomantky:	Jakub Elliot Míl
Téma práce:	Profesní etika soudců v České republice. Role sociálních sítí v životě soudce
Rozsah práce:	110 981 znaků (cca 62 normostran)
Datum odevzdání práce:	6. 2. 2023

1. Aktuálnost (novost) tématu

Po přečtení názvu hodnocené diplomové práce jsem si nebyl zcela jistý, zda je tématem práce Profesní etika soudců v ČR označená v jejím titulu, nebo spíše Role sociálních sítí v životě soudce označená v podtitulu. Tato nejistota bohužel do jisté míry přetrvala i po prostudování práce jako celku (viz k tomu níže). Profesní etika soudců jako celek by však nepochybně představovala příliš široké a obecné téma pro diplomovou práci. Vnímáme-li tak vstřícně jako hlavní téma práce roli sociálních sítí v životě soudců, pak lze konstatovat, že autor zvolil téma velmi aktuální a živé, a to v teorii i praxi.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma je přiměřeně náročné pro kvalifikační práci. Určitou výzvu – a současně příležitost – ovšem představuje relativní nedostatek zdrojů v českém jazyce. Jakkoliv totiž využívání sociálních sítí v současnosti patří k běžným součástem života mnoha soudců, nejedná se o téma na domácí scéně výrazně teoreticky probádané ani „projudikované“.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je přehledně a smysluplně členěna na jednotlivé kapitoly a podkapitoly. Úvodní kapitoly „Etika a morálka“ a „Profesní etika“ slouží k vymezení základních pojmů a tvoří předpolí pro rozsáhlejší třetí kapitolu „Profesní etika soudců“, v jejímž rámci autor popisuje základní standardy ve vybraných hlavních oblastech soudcovské profesní etiky. Obdobně pak stručná čtvrtá kapitola vysvětluje pojem a vliv sociálních sítí a představuje určitý základ pro pátou kapitolu, která se již věnuje hlavnímu tématu práce v podobě života soudců na sociálních sítích.

4. Vyjádření k práci

Autor se rozhodl k tématu role sociálních sítí v životě soudce přistoupit tzv. „od Adama“. Pokusil se tak pokrýt široké spektrum podtémat počínaje etymologickým původem slov „etika“ a „morálka“, pokračuje přes aspekty soudcovské etiky jako např. nezávislost a nestrannost soudců či korupce a soudcovské platy a konče mezemi působení soudců na sociálních sítích. Tato volba se mi však nejeví jako nejšťastnější, pokud jde o důkladné zpracování tématu, neboť na vlastní analýzu problematiky působení soudců na sociálních sítích autorovi zbyla jen necelá třetina rozsahu textu.

První tři kapitoly práce by ve svém souhrnu téměř mohly tvořit – neúplnou – kapitolu stručně učebnice základů profesní etiky pro právníky. V tomto hodnocení je přitom skryta dílčí pochvala, ale rovněž významná výtka: Pozitivem je, že autor této části práce podává solidní přehled tématu profesní etiky soudců opřený o dobrou znalost odborné literatury, povětšinou věcně správný a nadto sepsaný čtivým jazykem. Z této části lze mít dílčí výtku ke správnosti obsahu pouze k popisu právní praxe potřebné ke vstupu do soudcovské profese na s. 13, který jednak nezohledňuje nedávné změny právní úpravy a jednak je i ve vztahu k úpravě předcházející výrazně neúplný.

Zároveň s sebou ale „učebnicové“ pojení první poloviny práce nese výrazně deskriptivní přístup, a především pak vede k určité roztržitosti práce. Jednotlivé podkapitoly tak zpracovávají dílčí

podtémata od samotného vymezení pojmů jako „etika“ a „morálka“, přes předpoklady pro výkon funkce soudce, nestrannost a nezávislost, až například po mimoprávní aspekty mající vliv na soudce; podkapitoly však nejsou organicky provázány ani mezi sebou navzájem, ani s následujícími částmi práce. Trochu se až zdá, jako by diplomant nejprve vytvořil bohatou a rozvětvenou osnovu a následně pro každou jednotlivou podkapitolu hledal „něco“, co do ní tematicky zapadá – ovšem už bez ohledu na to, zda a jak se daný obsah vztahuje k hlavnímu tématu práce. Následkem toho se v práci objevují mnohé pasáže (dílčí odstavce, ale i celé podkapitoly), které nejsou pro téma role sociálních sítí v životě soudce relevantní, resp. u nichž autor vztah k tématu nijak nerozvádí.

Nutno navíc dodat, že autor přeci jen rozebírá pouze vybrané výseče profesní etiky soudce a v rámci jednotlivých témat se zpracování drží na povrchu. To je samozřejmě při rozsahu diplomové práce zcela pochopitelné – byť je škoda, že prakticky žádná pozornost není věnována třeba ani důstojnosti soudců, která má přitom pro problematiku vystupování soudců na sociálních sítích mnohem větší význam, než například platy soudců či neslučitelnost funkcí, kterým autor věnuje samostatné podkapitoly. Zároveň pak relativně dílčí a povrchní zpracování profesní etiky soudce v první polovině práce dobře demonstruje důvody, proč je zkrátka nevhodné volit příliš široká témata diplomových prací.

Samotné zpracování role sociálních sítí v životech soudců lze ovšem – navzdory užšímu rozsahu a menší hloubce – považovat za poměrně podnětné. Autor dobře shrnuje a komentuje významné prameny etických standardů vztahujících se ke problematice, tj. vnitrostátních etických kodexů, dokumentu „Etické meze působení soudce na sociálních sítích“ vydaného Soudcovskou unií i relevantní judikatury. Velký, ovšem nevyužitý, potenciál pro výraznější rozpracování pak má snaha autora v samotném závěru práce aplikovat na konkrétní příklady kritéria pro posuzování „sociálně-mediálního přátelství“, které jinde formuloval T. Friedel.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Autor si za cíl práce vymezil „vymezení základních pojmů“ a „rozbor etických pravidel pro užívání sociálních sítí a úvahu nad jejich vhodností a přiléhavostí vzhledem k potřebám současnosti a budoucnosti“. Uvedené cíle jsou poměrně neurčité, v zásadě je však lze považovat za splněné. Jistou pochybnost lze mít pouze o tom, zda byl dostatečný prostor věnován i avizované úvaze o vhodnosti a přiléhavosti etických pravidel.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Obsah práce ani protokoly o vyhodnocení podobnosti nezavádějí pochybnosti o tom, že práce byla vypracována samostatně.
Logická stavba práce	Viz výše – práce je v zásadě vystavěna logicky od obecnějších témat ke konkrétním, jednotlivé kapitoly a podkapitoly však nejsou vždy dostatečně vzájemně provázány.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autor pracuje s adekvátním množstvím zdrojů včetně cizojazyčných. Dílčí slabinu práce v práci se zdroji ale představují pasáže relativně rozsáhlých přímých citací, které nejsou doplněny výraznějším rozбором či komentářem autora (viz např. s. 44–45 a na s. 47).

Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka analýzy je v zásadě dostačující, byť široký rozsah rozebíraných témat vede k určité povrchnosti a deskriptivnímu charakteru práce (viz výše)
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Bez výhrad.
Jazyková a stylistická úroveň	Po jazykové stránce je práce na nadprůměrné úrovni, prakticky bez chyb, s pouze ojedinělými překlepy. Jazyk je čtivý.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

1. Jaké ústavně relevantní hodnoty je třeba zohlednit při úvaze o tom, jaké chování soudce na sociálních sítích je přípustné, nebo naopak nepřípustné?
2. Lze některá z kritérií „sociálně-mediálního přátelství“ uvedených na s. 47 využít i pro hodnocení vhodnosti/přípustnosti jednotlivých příspěvků soudce na sociálních sítích z hlediska principů profesní etiky? Bylo by pro takové účely na místě doplnit další kritéria?
3. Může soudce na sociálních sítích nějakým způsobem interagovat s advokátem, veřejně se vyjadřujícím k právním otázkám (sledovat jeho profil, vstupovat do „přátelství“, komentovat či „lajkovat“ jeho příspěvky)? Může taková aktivita vést k podjatosti soudce při rozhodování konkrétní věci, v níž daný advokát zastupuje jednu ze stran?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Velmi dobře.

V Praze dne 19. 2. 2023

Jan Chmel
oponent